

Tabulka přípravy učební jednotky (lekce)	
Název učební jednotky (téma)	Globální problémy – nerovnosti ve světě
Stručná anotace učební jednotky	<p>Studenti se během učební jednotky zapojí do aktivity, během které uplatní své poznatky z demografie o rozdělení obyvatel ve světě (na kontinentech) a odhadnou rozdělení bohatství ve světě. Studenti pracují jednotlivě, ale výsledky jsou prezentovány v celé skupině. Studenti se zapojí do diskuse, ve které porovnávají výsledky rozdělení obyvatel a bohatství, argumentují, proč by obyvatele či bohatství přesouvali a do jakých regionů, v závěru nabízejí a odůvodňují svá řešení k nerovnostem v rozdělení bohatství ve světě. Výstupem je uvědomění si existence nerovností v dnešním globálním světě a nalézání případných řešení.</p>
Časový rozsah učební jednotky	1 vyuč. hodina – 45 minut
Nutné předpoklady	<p>Znalosti o celkovém počtu obyvatel ve světě i o osídlení jednotlivých světadílů či regionů světa – ideálně znalosti z demografie vyučované v rámci např. zeměpisu</p> <p>Představa o ekonomické síle („bohatství“) jednotlivých regionů světa</p>
Věk žáků (ročník)	<p>16 – 19 let</p> <p>(učební jednotkou ověřena ve 4. ročníku)</p>
Zařazená průřezová témata	Člověk a životní prostředí
Vyučovací obor (y)	<p>Společenskovědní základ</p> <p>Zeměpis</p>

Cíle jednotlivých průřezových témat (DOV) a vyučovacích oborů (OVO), které chci v dané učební jednotce naplnit	<p>Člověk a životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák si uvědomuje nerovné rozdělení bohatství ve světě. • Žák navrhuje a zdůvodňuje řešení současného stavu (nerovností) ve světě. • Žák uplatňuje své vědomosti a znalosti o odlišnostech (sociálních i ekonomických) v jednotlivých regionech světa.
Cíle učební jednotky	<ul style="list-style-type: none"> • žáci zažijí pocit nerovnosti v přístupu k bohatství a porozumí nerovnému rozdělení bohatství obyvatel ve světě.
Hodnocení	<ul style="list-style-type: none"> • Učitel pozná, že bylo cíle dosaženo na základě jednání žáků (zapojí se do aktivity – viz níže), zejména na základě diskuse probíhající během a po aktivitě – v diskusi by měly zaznít názory, argumenty a vyjádření pocitu žáků a z nich vyplýne, zda žáci problému nerovnosti ve světě porozuměli. • Žáci poznají dosažení cíle právě svým uvědoměním si nerovnosti, každý z žáků by měl dostat v učební jednotce prostor pro své vyjádření/názor a alespoň jednou promluvit/zapojit se do diskuse. • Zhodnocení proběhne na závěr: „K čemu jsme došli? Jaká řešení jste navrhli?“
Popis učební jednotky, obsahující použité metody a reflexi směřující ke všem zformulovaným cílům	<p>V učební jednotce je použita aktivita „Pohodlně se usadte!“</p> <p><u>Popis aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vyučující nejprve s pomocí žáků umístí doprostřed učebny tolik židlí, kolik žáků se aktivity zúčastní (lavice se dají na okraj místnosti) - poté vyučující na lavice rozmístí papíry s názvy jednotlivých regionů tak, aby kolem mohl vzniknout prostor pro rozdělení žáků (Příloha 2) - žáci se pak dle svého uvážení či za probíhající diskuse rozdělí k regionům tak, aby u každého regionu byl poměr obyvatel odpovídající skutečnému počtu obyvatel ve světě (pokyn „Představte si, že vy představujete všechno obyvatelstvo světa. Jak se rozdělíte, aby váš počet odpovídal skutečnému osídlení“)

	<p>regionů světa, jež jsou rozmístěny po třídě?“)</p> <ul style="list-style-type: none"> - při rozdělování žáků vyučující nezasahuje, ale po skončení procesu se snaží pomocí vhodných otázek zjistit, zda žáci s rozdělením souhlasí, zda by ještě počty měnili, a pak počet sám upraví dle tabulky (Příloha 1) - dále vyučující vysvětlí: „Představte si, že židle uprostřed učebny představují veškeré bohatství světa. Rozdělte nyní židle k jednotlivým regionům světa tak, aby jejich počet odpovídal skutečnému podílu bohatství patřící k těmto regionům“ - žáci z jednotlivých regionů si pak židle rozdělují, opět diskutují, většinou se i dohadují, někteří by věnovali, jiní by raději brali - po skončení rozdělování se vyučující opět táže, zda žáci s rozdělením souhlasí, zda by ještě počty měnili, a pak počet sám upraví dle tabulky (Příloha 1) - nyní vyzve vyučující všechny žáky „Pohodlně se usadte!“, načež upřesní, že všichni musí sedět, i na sobě – vznikne totiž situace, kdy v některém regionu je nepoměr mezi počtem žáků=obyvatel a židli bohatství - ihned, co se žáci posadí, klade vyučující dotazy: „Cítíte se pohodlně? Jak jsou na tom ostatní? Co by se muselo stát, aby všichni seděli na židlích? Navrhněte opatření, jež povedou k tomu, aby všichni seděli pohodlně. Co cítíte vůči ostatním regionům?“ apod. - na konci aktivity se již každý s žáků posadí na svou židli a následuje diskuse v kruhu, vyučující opět vyvolává debatu vhodnými otázkami: „Co tato aktivita symbolizuje? Jaké je rozdělení obyvatel ve světě ve srovnání s rozdělením bohatství? Co tyto nerovnosti způsobuje? Jak tyto nerovnosti odstranit?“
<p>Seznam příloh</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Příloha 1 - tabulka • Příloha 2 - názvy regionů

<p>Autor lekce, škola (případně zdroje)</p>	<p>Mgr. Rostislav Radimecký Obchodní akademie a VOŠE Jiráskova 1615 Tábor</p> <p>Zdroje aktivity: http://www.varianty.cz/index.php?id=17&action=list&theme=5&target=&orderCol=title&direction=DESC&start=0&item=102 www.varianty.cz</p> <p>Nádvorník O. a kol.: <i>Společný svět. Příručka globálního rozvojového vzdělávání. (vydal Člověk v tísni, společnost při ČT, o.p.s.)</i></p>
<p style="text-align: center;">Závěrečná sebereflexe učitele (následuje po odučení učební jednotky)</p>	
<p>Co se mi osvědčilo během vyučování</p>	<p>Povedlo se, že se do aktivity zapojili všichni studenti – každý se aspoň jednou zapojil do diskuse, řekl svůj názor či se vyjádřil k počtu žáků či židlí, symbolizujících obyvatele a bohatství světa. Mnoho žáků také navrhovalo případné řešení nerovnosti bohatství ve světě (např. finanční pomoc chudým zemím, nabídku pracovních míst ve vyspělých zemích, investice do rozvojových zemí – stavba továren, vzdělání atd. ...)</p> <p>Z mé zkušenosti se obvykle žáci do diskuse „zakousnou“, a proto je plánovaných 30 minut (doporučených ve zdroji, z kterého čerpám) na celou aktivitu nedostačujících a většinou se protáhne aktivita přes celou hodinu. Pokud ještě zbývá čas, může učitel žáky seznámit s tabulkou, z které čerpal, žáci to ale obvykle nevyžadují.</p>
<p>S jakými obtížemi jsem se během vyučování setkal/a.</p>	<p>Obtížný byl pouze přepočet žáků a židlí představujících světové bohatství dle aktuálního stavu světa a nižšího počtu žáků ve skupině (aktivita probíhala v půlené třídě se 13 žáky)</p>
<p>Co bych příště udělal/a jinak (jak bych upravil/a tuto přípravu).</p>	<p>Asi bych při nízkém počtu žáků nepřiradil k regionu Austrálie a Oceánie žádné žáky. Doporučuji aktivitu provádět ve větším počtu žáků (ideálně 20 a více).</p>

Příloha 1: tabulka

Tabulka - rozdělení produkce bohatství ve světě

Region	HDP (miliardy USD)	Procento světového HDP
Evropa (vč. Ruska)	12635	26,2 %
Asie	17837,9	37 %
Austrálie a Oceánie	633,1	1,3 %
Jižní Amerika	2930,6	6,1 %
Severní Amerika (vč. Mexika)	12310,8	25,6 %
Afrika	1810,28	3,8 %
Svět celkem	48157,6	100 %

zdroj CIA World Factbook 2003

Tabulka - Regiony podle počtu obyvatel (odhad 2004)

Region	Počet obyvatel	Procento světové populace
Evropa (vč. Ruska)	728,857,380	11,29 %
Asie	3 913 810 200	60,65 %
Austrálie a Oceánie	31,892,487	0,49 %
Jižní Amerika	443 303 700	6,87 %
Severní Amerika (vč. Mexika)	429 493 700	6,66 %
Afrika	905,954,600	14,04 %
Svět celkem	6,453,311,067	100%

Zdroj: <http://www.internetworldstats.com/stats.htm>

Tabulka – klíč pro rozdělení pro aktivitu židle:

Počet žáků ve skupině	Region	Rozdělení podle populace (žáci)	Rozdělení podle HDP (židle)
15	Evropa (vč. Ruska)	2	3
	Asie	9 / 8	5
	Austrálie a Oceánie	0 / 1	1
	Jižní Amerika	1	2
	Severní Amerika (vč. Mexika)	1	3
	Afrika	2	1
20	Evropa (vč. Ruska)	2	5
	Asie	13 / 12	6
	Austrálie a Oceánie	0 / 1	1
	Jižní Amerika	1	2
	Severní Amerika (vč. Mexika)	1	5
	Afrika	3	1
25	Evropa (vč. Ruska)	3	6
	Asie	15 / 14	7
	Austrálie a Oceánie	0 / 1	1
	Jižní Amerika	2	3
	Severní Amerika (vč. Mexika)	2	6
	Afrika	3	2
30	Evropa (vč. Ruska)	3	7
	Asie	18	9
	Austrálie a Oceánie	1	2
	Jižní Amerika	2	3
	Severní Amerika (vč. Mexika)	2	7
	Afrika	4	2

Příloha 2: názvy regionů

Severní Amerika (včetně Mexika)

Austrálie a Oceánie

Jižní Amerika

Afrika

Asie

Evropa (včetně Ruska)